

MAVZU: ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN BOLALAR MAKTABIDA O'QISHGA O'RGATISH METODIKASI

Zokirova Shohsanam

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti Surdopedagogika va
maxsus pedagogikaning klinik asoslari fakulteti Surdopedagogika 304-guruh
talabasi

ESHITISHDA NUQSONI MAVJUD BOLALARNI O'QISHGA O'RGATISH USLUBIYATI

Annotatsiy:

Ushbu maqolada eshitish qobiliyati cheklangan bolalarni o'qishga o'rgatishning samarali usullari yoritilgan. Individual yondashuv, qiziqish uyg'otish, multimodal metodlar va ijtimoiy muhitning ta'siri tahlil qilingan. Ushbu usullar bolalarning ta'lim olish jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: bolalarni o'qishga o'rgatish, eshitish cheklangan bolalar, pedagogik yondashuv, vizual metodlar, o'yin uslublari

Kirish:

Eshitishda nuqsoni mavjud bolalarni o'qishga o'rgatish jarayoni maxsus yondashuv va moslashtirilgan metodlarni talab etadi. Bunday bolalar uchun maxsus pedagogika va logopediya fanlarining yutuqlari asosida ishlab chiqilgan o'qitish usullari qo'llaniladi. Ushbu maqolada eshitish qobiliyatida cheklovlari bo'lgan bolalarni samarali o'qitish metodlari, texnologiyalari va ularning ahamiyati yoritiladi.

Eshitishda nuqsoni mavjud bolalarni o'qishga o'rgatish uchun maxsus pedagogik yondashuv talab etiladi. Bunday bolalar uchun individual yondashuv va moslashtirilgan dasturlar muhim ahamiyatga ega. O'qitish jarayonida multimoda yondashuv qo'llaniladi, bunda vizual, kinestetik va taktil metodlardan foydalanish tavsiya etiladi. Daktil til va imo-ishora tilidan foydalanish eshitish qobiliyati cheklangan bolalarning nutqni tushunishiga yordam beradi. Ovozli va vizual materiallardan foydalanish, shuningdek, lab harakatlarini o'qish usuli ularning so'z

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

boyiligini oshirishga xizmat qiladi. Bular orqali bolalar matnni anglash va o'qish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Har bir bolaning o'qish qobiliyati har xil bo'lgani uchun, ularning ehtiyojlariga mos yondashuv muhimdir. Xususan, eshitish qobiliyati zaif bolalar uchun maxsus vizual va taktil metodlar qo'llaniladi. Undan tashqari, bolalar tabiatan qiziqqon bo'lishadi, shu bois ularga o'qishni qiziqarli va interaktiv tarzda o'rgatish zarur. Rangli rasmlar, audio-vizual materiallar, o'yin uslubidagi mashg'ulotlar orqali ularning e'tiborini jalb qilish mumkin. Shu bilan birgalikda, bolalar uchun qulay muhit yaratish muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi va ota-onalar ularning o'qishga bo'lgan ishtiyoqini rag'batlantirishi vajiymoiy moslashuviga ko'maklashishi kerak.

Zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi eshitishda nuqsoni bor bolalarning ta'lim jarayonini yengillashtiradi. Kompyuter va mobil ilovalar, aqlli doskalar va audiovizual vositalar orqali interaktiv o'qitish natijadorlikni oshiradi. Shuningdek, eshitish apparatlari va koxlear implantlar ta'lim jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu texnik vositalar bolalarning eshitish qobiliyatini tiklashga yordam beradi va ular o'qish jarayoniga faolroq jalb etiladi. Reabilitatsiya mashg'ulotlari va maxsus treninglar orqali bolalar o'qish va yozish ko'nikmalarini yanada mustahkamlaydi. Qolaversa, eshitishda nuqsoni mavjud bolalarni o'qitish uchun moslashtirilgan metod va texnologiyalarning qo'llanilishi ularning ta'lim jarayoniga integratsiyasini yaxshilaydi. Maxsus pedagogik yondashuvlar, texnologik vositalar va individual ishlash usullari natijasida bunday bolalarning savodxonligi oshadi hamda ijtimoiy muhitga moslashishlari osonlashadi.

Xulosa:

Bolalarni o'qishga o'rgatish jarayoni uzluksiz va izchil olib borilishi kerak. Ularning individual xususiyatlarini hisobga olib, pedagoglar va ota-onalar ta'lim jarayonini qiziqarli va interaktiv qilishlari lozim. Ayniqsa, eshitish qobiliyati cheklangan bolalar uchun maxsus uslublar qo'llash ularning ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azizov A. "Maxsus pedagogika". Toshkent, 2018y.
2. Muminov O. "Eshitishda nuqsoni bor bolalarni ta'limga jalb qilish". Samarqand, 2020.
3. Ona tili o'qitish maxsus metodikasi. Z. N. Mamarajabova. 2019y. 4. J. C. 4. 4 4
4. Выгодский " Педагогический психология" Москва , 1986г.
5. Surdopedagogika bo'yicha ilmiy maqolalar va darsliklar.